

Polazník

Noviny
obce Papradno

Ročník X

4/2012

December 2012

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia Polazníka,

neviem či sa mi to zdá, ale stále častejšie mám pocit, že čím som starší, tak rok sa skracuje a nemá 365 dní, ale stále menej. Iba pred nedávnom sme mali problémy s haldami snehu a sneh už hrozí znovu. Iba prednedávnom sme kupovali darčeky pod stromček a už kupujeme opäť, iba prednedávnom sme vítali Nový rok a už ďalší Nový rok je za dverami.

Materská i základná škola spoločne?

Nebudem v tomto predvianočnom období hodnotiť, čo sme urobili a čo sa nepodarilo, lebo hodnotiť by ste mali vy. Chcem pár slov k rozruchu, ktorý vznikol okolo zlúčenia materskej školy so základnou školou. S touto myšlienkou sme sa s poslancami začali zaoberať už začiatkom roka, nakoľko máme klesajúcu bilanciu žiakov v ZŠ. Nikto z poslancov nebol výrazne proti tomu a postupne som dostal úlohy, aby som pozisťoval podmienky zlúčenia, vyčíslenie finančných nákladov na stavebné úpravy, ktoré by bolo nutné realizovať. Prednosta OÚ dostal od poslancov za úlohu spracovať finančnú analýzu prípadného zlúčenia škôlky so ško-

Miroslav Košut

Čas vianočný

Učupené pod žiarivými
neónovými bodkami – poblúdeným
rojom svätajánskych mušiek
v tej obrovskej záplave bieleho ticha,
domčeky sa už farebne tešia na Vianoce,
pozitívne myslenie, energiu ľudí, darčeky,
Ježiška v jasličkách na Polnočnej,
na celé Vianoce, ktoré už dávnejšie
zvestovali pocukrované úbočia
a stromy v stráňach.

lou. Finančné náklady na vytvorenie troch tried škôlkarov (tri triedy preto, aby sme mohli zobrať všetky deti, ktorých rodičia to potrebujú) by bolo cca 35 000 € a úspora na finančných výdavkoch po premiestnení by bola cca 25 000 € ročne. Čiže už druhý rok po prestavbe by sme ušetrili celkom peknú sumu.

Žiakov je menej

Keď som nastúpil do funkcie starostu bolo v ZŠ 198 žiakov. Teraz ich máme 168. Na

Pokračovanie na str. 2

Viac lásky zo srdca

Beh času nezastavíme. Opäť nám ubehol ďalší rok. Blížime sa k jeho záveru, ktorý patrí medzi najočakávanejšie.

Vianoce vzbudzujú to lepšie v nás – cítíme, že je medzi nami viac lásky, sme tolerantnejší, štedrejší. Vianočný čas, ako čas rodiny, je náročnejší pre tých, ktorí nemajú nikoho, s kým by sa delili o svoju radosť.

Buďme preto vnímaví k potrebám iných. Nájdime si pri tom predvianočnom zhone, ale aj v čase vianočnej pohody čas na návštevu susedky. Možno potrebuje našu pomoc alebo jej bude stačiť len náš záujem.

Ak do našich Vianoc nevložíme viac srdca, viac medziludskej lásky, tak sa z nich stane iba obdobie plné zhonu, upratovania, prejedania sa.

Želám vám, aby vašu radosť a pokoj Vianoc pocítili aj vaši najbližší. Nech načerpáte z rozdávaní.

Pokojné a požehnané Vianoce a nový rok plný vzájomnej súdržnosti želá redakcia.

Čas tak rýchlo letí... Vivat Podžiaran!

(str. 7)

Pokojné prežitie Vianoc a všetko dobré v novom roku želá FSk Podžiaran.

Pokračovanie zo str. 1

každého žiaka dostávame z ministerstva školstva prostredníctvom Krajského školského úradu určitú sumu. Z tejto celkovej sumy za všetkých žiakov je financovaný chod školy (mzdy učiteľov, školníkov, upratovačiek, plyn, energie, poistenie a pod.). Keďže nám počet žiakov klesá, klesá aj suma na príjmovej časti, no výdaje pri stúpajúcich cenách energií v tak veľkej budove nám neklesajú. Takže sa dostávame do situácie, keď financie z ministerstva školstva nebudú postačovať na chod školy a pri súčasnej finančnej situácii v štáte bude naša škola vyhodnotená ako nerentabilná a naši žiaci budú musieť chodiť za vzdelaním do inej obce, prípadne mesta, lebo ani z obecného rozpočtu nedofinancujeme vzniknuté problémy. Toto nie je žiadna zlá veštna, ale realita. Riešením vznikajúcej situácie by bolo zlúčenie škôlky a školy do jedného právneho subjektu a premiestnenie do budovy ZŠ, ktorej kapacita je 700 žiakov. Peniaze, ktoré teraz delíme na dve budovy by išli do jednej a určite by nešli iba do spotreby, ale v pohode by sme si mohli dovoliť aj modernizáciu zariadenia, areálu, lepšie finančne ohodnotiť učiteľov a aj pritiahnúť nových, kvalifikovaných, ktorých by sme dokázali zaplatiť. Myslím, že základná škola je základným odrazovým mostíkom do ďalšieho života našich detí a verím, že aj každému z vás záleží na tom aké základy dostanú naše deti.

Je tu petícia

Verím, že nie som sám, ktorý dokáže pochopiť túto realitu a nečakal som že krok, ktorý sme chceli urobiť do lepšej budúcnosti rozbehol lavínu kritiky a petíciu za zachovanie súčasného stavu. Myslím, že práve rodičia detí, ktoré sú teraz v MŠ najviac pocítili, čo urobili petíciu (nie všetci rodičia petíciu podpísali), keď ich deti budú musieť cestovať do ZŠ do susednej obce prípadne do Považskej Bystrice. „Nie sme stotožnení s názorom, že umiestnenie MŠ do budovy ZŠ prispeje k plnohodnotnému výchovno-vzdelávaciemu procesu našich 3-6 ročných detí. Argumentácia úspory finančných prostriedkov je v tomto prípade neopodstatnená, nakoľko ide o krátkodobý efekt a nemôže mať prednosť pred zdravým a spokojným vývinom detí našej obce“ – to je citát z petície. Mrzí ma, že práve títo rodičia

nepochopili podstatu zlúčenia. Nešlo tu o šetrenie na deťoch a úmysel poškodzovať ich zdravý vývin, ale o zachovanie školy aj škôlky v plnej funkčnosti. A určite nejde o krátkodobý efekt, lebo práve v prvom roku sa náklady navýšia, no z dlhodobého hľadiska je úspora evidentná. No a 6-ročné deti už v ZŠ máme ako predškolákov, tak trochu nechápem túto vetu. Vznikajúci stav určite povedie k tomu, že už ďalší školský rok nedokážeme z finančných dôvodov zobrať všetky deti do MŠ. Urobil som všetko preto, aby som mohol plniť môj predvolebný sľub, zobrať všetky deti do MŠ, ktorých rodičia o to požiadajú, no starosta bez podpory poslancov nedokáže absolútne nič. Zlúčenie by prinieslo určite aj nepopulárne opatrenie, ako je zníženie počtu zamestnancov a niekto mi povedal aby som to nechal ako to zatiaľ je, lebo mi to ublíži vo voľbách. Nešiel som kandidovať na starostu, aby som sedel na „zadku“ a robil iba tak, aby som obstál v ďalších voľbách na úkor rozvoja obce. Keď argumenty ukážu, že opatrenie prinesie v budúcnosti úžitok, tak beriem na seba plnú zodpovednosť aj za takéto rozhodnutia, ktoré by mi mohli „uškodiť vo voľbách“, lebo aj keď by mi uškodili, čas ukáže, že to bolo správne rozhodnutie a zlúčenie ZŠ a MŠ by takýmto rozhodnutím bolo. Tohto „ublíženia“ sa asi zľakli poslanci, lebo nedokážem pochopiť, načo boli dobré všetky tie prípravy, zisťovanie podmienok, spracovanie projektu, keď pri hlasovaní pred občanmi dokázal dvihnúť ruku za zlúčenie iba Ing. František Balušik, aj keď na pracovnej porade to bolo úplne inak.

Nechceme šetriť na deťoch

Jeden z prítomných občanov na zastupiteľstve navrhol, aby sme peniaze, ktoré sme ušetrili na kultúrnom dome, použili na financovanie chodu škôlky. Urobili sme opatrenia na úsporu financií, aby sme ich zase „utopili“ do spotreby? Takéto kroky nikdy nepovedú k rozvoju obce. No a po vystúpení Mgr. Petra Tarožíka som pochopil, že by som nemohol byť učiteľom, nakoľko som po troch hodinách nedokázal vysvetliť podstatu zlúčenia ZŠ s MŠ. Uznal, že mám pravdu ja, čo chcem premiestniť škôlku do školy z ekonomického hľadiska a aj skupinka rodičov, ktorí bojujú za to, aby ich deti zostali v budove MŠ, nakoľko priestor je

to najlepší pre intelektuálny vývoj detí, no aby sme nešli šetriť na deťoch, ale šetřili v odpadovom hospodárstve. Uznávam, že v odpadoch je plno priestoru na šetrenie, no ešte raz zdôrazňujem, že celé zlúčenie škôlky a školy sa neplánovalo kvôli šetreniu na deťoch, ale pre to, aby naše deti mohli chodiť do modernej škôlky a školy s kvalifikovaným personálom u nás v Papradne. Týmto rozhodnutím sa staneme asi raritou, keď sme utopili základnú školu na úkor škôlky a som zvedavý s akou petíciou potom príde tá skupinka ľudí, ktorí to všetko zapríčinili.

Ďakujem

Na záver by som chcel poďakovať všetkým, kto sa podieľal na príprave našich Ondrejovských hodov, páňovi farárovi za sv. omšu, sponzorom, ktorí aj v týchto nie veľmi dobrých časoch finančne a cenami do tomboly hody podporili, Podžiaranu za príjemný kultúrny program, poľovníkom za chutný guláš (že vraj to bol ten diviak, čo vyryl na jar zemiaky po dedine). No a veľkú úctu a poďakovanie chcem vysloviť redakčnej rade nášho POLAZNÍKA, Ing. Věre Lališovej, Ing. Anne Miniarikovej, Ing. Magdaléne Balušikovej, Ambrovi Balušikovi a Viere Petříkovej. Je to zohraný tím, ktorý už 10 rokov pripravuje tento náš obľúbený štvrtročník. Taktiež ďakujem tým poslancom, ktorým záleží na našej obci a dokážu pomáhať pri akciách a nie iba sedieť na zastupiteľstve, zamestnancom OÚ, pracovníkom vykonávajúcim menšie obecné služby a všetkým vám, ktorý akýmkoľvek spôsobom pomáhate pri chode našej obce.

Keďže pri čítaní týchto riadkov budú Vianoce už klopať na dvere, všetkým vám prajem krásne a požehnané vianočné sviatky v kruhu tých, ktorých máte radi a tiež úspešné vykročenie do nového roka 2013, ktorý môžeme spoločne privítať pred Obecným úradom. Od 22:30 bude pripravené občerstvenie a o pol noci skromný ohňostroj.

„Ak si človek nevšíma vzdialené problémy, bude mať problémy, ak sa priblížia.“ (Konfucius)

Ing. Roman Španihel

Blahoželáme

Zlaté svadby: 27. 10. 2012 Ladislav Jánošík a Helena, rodená Drblíková

Matričné okienko

* Vítame vás

Valentína Koreníková	11. 10.
Nela Grbálová	18. 10.
Martin Kordoš	19. 10.
Sabína Černošíková	10. 11.
Tomáš Hároník	18. 11.
Lívía Šmalová	24. 11.

Zomreli

Rozália Jarošincová (1924)	25. 9.
Terézia Kapráliková (1922)	27. 9.
Mária Badačová (1928)	2. 10.
Jozef Bašo (1943)	13. 10.
Ludmila Šamajová (1920)	17. 10.
Stanislav Hromadík (1979)	1. 11.
Františka Trulíková (1923)	13. 11.
Jakub Vašítk (1926)	23. 11.
Helena Harišová (1912)	23. 11.
Jozef Uhliar (1947)	27. 11.
Dušan Moravík (1946)	7. 12.
Aľžbeta Balušíková (1934)	9. 12.

Kalendár pre vás

Základná škola v Papradne ponúka kalendár 2013 s podtitulom Od koľady po koľadu, v ktorom nájdete v každom mesiaci papradnianske ľudové zvyky a tradície, doplnené kresbami viazucimi sa k týmto zvykom.

V našej obci

BOLO

6. októbra

po vlnajšom úspechu aj tento rok čakal našich spoluobčanov „Pivný festival – Papradňanský krigel“, druhý ročník. Sprievodnými podujatiami boli rôzne súťaže pre deti aj dospelých, s hrou a spevom na heligónke vystupovali viacerí hudobníci, čapovali sa 4 druhy piva, v ponuke bolo zabíjačkové menu, pečené koleno, krúpna baba, šišky, langoše. Večer pokračovalo toto skvelé popoludnie zábavou vo veľkej sále KD. Šťastliví výhercovia si odnášali aj ceny z tom-boly.

13. októbra

sa v spolupráci Považského osvetového strediska a obce Papradno konala **Krajská súťaž folklórnych skupín „Nositelia tradícií“**. Zúčastnili sa skupiny z Trenčianskeho kraja.

21. októbra

kultúrna komisia OZ pripravila **výstavku ovocia a zeleniny**. Bolo čo obdivovať, výstavka bola veľmi pekná, škoda, že občania svojou účasťou neopätovali snahu poslancov.

28. októbra

potešili našich seniorov deti z MŠ, ZŠ a FS Podžiaran vystúpeniami v **Mesiaci úcty k starším**. Seniorov po vystúpeniach organizátori pohostili.

1. decembra

Ondrejovské hody sa začali obecnou zabíjačkou a súčasne hudobnou pozvánkou folklórnej skupiny Podžiaran. Jej členovia pri jazde na koči pozývali občanov hudbou a spevom k účasti na hodoch. Pri KD a OÚ prispela k dobrej nálade ľudová hudba Lieskovanka, papradňanskí poľovníci ponúkali zdarma výborný guláš, prítomných zahrial i pohárik slivovice, chutnalo dobre pripravené podhrdlie, tlačienka, upečená bravčová pečienka. Poslanci ponúkali zabíjačkové menu. Občania si mohli kúpiť aj medovinu, deťom hračky a maľované či drevené obrazy. V kostole slávnostnú svätú omšu celebraval pán farár Ján Bašo. Kultúrny program, ktorý bol v réžii Mgr. Lenky Jandušíkovej a FS Podžiaran, bol oslavou folklóru nášho regiónu. Bohatú tombolu žrebovali počas kultúrneho programu a na večernej zábave.

6. decembra

zavítal do obce Mikuláš s anjelom a čertom. Najprv sa stretol v KD s deťmi z MŠ a ZŠ, potom navštívil dôchodcov v Centre sociálnych služieb – JAVORNÍK a neskôr sa vydal za ostatnými deťmi do ich domovov.

8. decembra

na sobotňajšej **výstavke „Čaro Vianoc“**, ktorá bola vo veľkej sále KD pekne pripravená, ste mohli ochutnať vianočný punč, spieval Podžiaran, no veľa z nás zostalo doma. O spretrenie sa usilovali aj deti z MŠ ako betlehemci. **Na Kolibu A. Benikovej po celý deň prichádzali návštevníci, aby boli svedkami domácej zabíjačky a ochutnali dobroty z nej.** Že im bolo dobre, svedčila plná koliba ešte večer, kde už dominovali heligónky.

9. decembra

sa už tradične **na Vianočnom koncerte** prezentovali pod vedením Mgr. Juraja Šípeka žiaci Súkromnej umeleckej školy v Pov. Bystrici pri ZŠ Papradno. Žiaci svoje vystúpenie zvládli na výbornú.

BUDE

26. decembra

V KD Papradno od 20.00 h **Štefanská zábava**, do tanca hrá DJ BOBO.

31. decembra

Po zraze o 12,00 h. na moste v Brvništi (Ridzov) sa môžete vydať na **tradičný výstup na BUKOVINU**.

Na Silvestra vás starosta obce a poslanci pozývajú od 22,30 h **pred obecný úrad, kde spoločne privítame Nový rok 2013**. Nebude chýbať hudba, ohňostroj, občerstvenie a dobrá nálada.

19. januára

poslanci obecného zastupiteľstva a Obecný úrad Papradno vás pozývajú do kultúrneho domu na **V. obecný ples**.

2. februára

pozýva ZRS pri ZŠ Papradno na **Rodičovský ples**, ktorý sa začne od 19,30 h

9. februára

v poobedňajších hodinách ste všetci pozvaní na **fašiangový sprievod masiek Papradnom** a večer o 20. h do KD na **fašiangovú zábavu, kde bude pochovávanie basy**.

Program počas Ondrejovských hodov.

Mikuláš bol v kultúrnom dome a potom pochodil celú dedinu.

Betlehemci z MŠ na výstavke Čaro Vianoc.

17. marca

bude vo veľkej sále KD **výstavka „Čaro Veľkej noci“**

31. marca

- už tradične organizuje Klub turistov a lyžiarov Papradna **Veľkonočný výstup na Holý vršok** (V. ročník), zraz účastníkov bude o 13. h pri obecnom úrade. Večer vás o 20. h pozývame do KD na Veľkonočnú disco zábavu.

Chránime si a obnovujeme, čo nám zanechali naši otcovia

Niekoľko mesiacov sme na nádvorí nášho farského kostola postrádali sochu, zobrazujúcu svätca 14. storočia, známeho ako patróna spovedníkov i bezpečného putovania a šťastného návratu (množstvo podobných sôch môžeme nájsť na rázcestiach či mostoch). V súčasnosti sa už opäť skvie na svojom mieste: obnovená, zreštaurovaná.

Pieskovcové súsošie svätého Jána Nepomuckého v areáli Kostola sv. Ondreja v Papradne je z polovice 18. storočia. Jeho autor je neznámy.

Socha svätca v životnej veľkosti je zobrazená tradičným ikonografickým spôsobom z obdobia baroka. Svätý Ján má oblečenú kleriku (dlhý, po členky siahajúci odev, vpredu zapínaný radom gombíkov) a rochetu (po kolená siahajúce rúcho, zdobené krajkou), na nej kožušinový plášť (almúcia), na hlave biret. V ľavej ruke drží kríž s palmou, symbolizujúcou mučenícku smrť. Nad hlavou sa skvie pozlátená kovová svätožiara s piatimi šesťcípimi hviezdami (legenda hovorí o piatich svetlách, podľa ktorých našli rybári mŕtve telo utopeného mučeníka).

Po bokoch sochy sv. Jána sú dve sochy malých sediacych puttov (anjelikov), z ktorých jeden drží zámok a druhý knihu, pričom prstom druhej ruky si zakrýva ústa (symbol mlčanlivosti). Na

podstavci hlavnej sochy si môžeme všimnúť zobrazený jazyk, jeden z typických atribútov tohto svätca (pri exhumácii jeho tela sa našiel jazyk neporušený).

Súsošie sv. Jána Nepomuckého bolo reštaurované na pôde Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave. Reštaurovala ho Bc.art. Miroslava Matušková pod vedením Mgr.art. Gabriela Strassnera a Mgr.art. Ivana Pílného. Reštaurovaním sa malo dosiahnuť oživenie a zachovanie diela v čo najväčšom možnom rozsahu s prinavrátaním jeho umelecko-historickej hodnoty.

Povrch kameňa bol mierne zvetraný vplyvom poveternostných podmienok, čo spôsobilo zbrúsenie ostroti modelácie. Na miestach, kde sa zdržiavala vlhkosť, boli sochy porastené machmi a lišajníkmi. Všetky sochy niesli až 4 dodatočné farebné premalby. Hrubé nánosy týchto sekundárnych vrstiev boli odstránené, nakoľko viac škodili kameňu, než ho chránili. Primárna farebná úprava sa zachovala iba vo fragmentálnom stave, a to na soche sv. Jána v oblasti vnútornej strany almúcie a v zadnej časti na klerike, preto sa pristúpilo k reštaurovaniu a konzervovaniu diela a jeho farebnej vrstvy v miere, v akej sa dochovala. Kov svätožiaru bol očistený, odhrzavený a následne pozlátený.

Súsošie je zakonzervované a prispôbené podmienkam v exteriéri. Celý povrch kameňa je napustený hydrofóbnym náterom, ktorý by ho mal (pri pravidelnom opakovanom aplikovaní) naďalej ochrániť proti nepriaznivým vplyvom povetria.

Pre reštaurovanie súsošia sme sa rozhodli na podnet farníkov a na základe výhodnej ponuky zo strany vysokej školy, ktorá túto prácu vykonávala. Po zreštaurovaní sôch sme sa dodatočne rozhodli aj pre čiastočné zreštaurovanie poškodených schodov pod súsoším a pre posunutie celého objektu tak, aby čo najlepšie zapadal do priestoru.

Je naším spoločným želaním, aby socha sv. Jána zostala pre budúce generácie svedkom histórie a zbožnosti našich predkov.

Pod'akovanie patrí:

– vedeniu Obce Papradno za

Hlavný celebrant sv. omše na hody dekan vdp. Ján Bašo.

poskytnutie príspevku vo výške 2.500 € (čo predstavuje približne 1/3 celkových nákladov),

- Jánovi Belušíkovi za ochotné a bezplatné poskytnutie žeriavu pri demontáži súsošia a podstavcov,
- Jánovi Levčíkovi a spol. za promptné vykonanie potrebných prác,
- všetkým za nezištnú pomoc akéhokoľvek druhu pri realizácii diela i za každú dobrú raju.

(Kto by sa chcel dozvedieť viac podrobností o priebehu reštaurovania, môže na fare nahliadnuť do komplexnej reštaurátorskej dokumentácie.)

Jozef Hlinka, farár
<http://papradno.fara.sk>

Sv. omše počas Vianoc

Papradno

25. decembra

00:00 (polnočná)

06:00 (pastierska)

10:30

26. decembra

07:40

31. decembra

16:00 (poďakovanie na konci roka)

1. januára

07:40, 10:30

(chori, ktorí nemôžu prísť do kostola, môžu požiadať o sv. prijímanie domov – 25. decembra popoludní)

Brvníšte:

24. decembra – 22:00

25. decembra – 09:00

26. decembra – 09:00

1. januára – 09:00

Pod'akovanie

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli odprevadiť na poslednej ceste z nášho sveta do večnosti našu

FRANTIŠKU TRULÍKOVÚ

**z Podjavníka,
ktorá nás opustila 13. novembra.**

Srdečne a úctivo ďakujeme rodine a všetkým ostatným, ktorí nám pomohli radami, informáciami a pomocou s organizáciou pohrebu. Nech sa vám to inde vráti a nech vám to aj Pán odplatí.

Ďakujeme za modlenie pred svätou omšou, ďakujeme kostolníkovi, miništrantom, spevákom a všetkým, ktorí prispeli k dôstojnej rozlúčke, ktorú sme ukončili v kultúrom dome na kare. Svojej úlohy sa dobre zhostila pohrebná služba Archa, lupene ruží nech lemujú cestu do večnosti.

Zvláštne a výnimočne srdečné poďakovanie vyslovujeme nemocničnému kaplánovi z Považskej Bystrice, Mgr. Františkovi Galvánkovi, za jeho ústretovosť a ľudské porozumenie pri prosbe o odslúženie svätej omše pred pohrebom. Za kázeň počas svätej omše, podanú s citom a s porozumením ako to dokáže len pravý kňaz a za naozaj dôstojnú duchovnú rozlúčku. Máme pokoj v duši, že pán kaplán Galvánek sa ako ozajstný kňaz postavil k našej prosbe o odslúženie svätej omše v neprítomnosti miestneho správcu farnosti. Sme pokojní a spokojní s tým, ako sme našej milovanej mame, svokre, babke, prababke, sestre, krstnej mame, tete a susedke v spomienkach spoločne prejavili hlbokú úctu, ktorú si aj pri spomienke na kázeň pána kaplána zachováme navždy.

Najznámejšie rody v Papradne

Určite si už každý všimol, že mnohé, predtým široko rozvetvené rody sa z Papradna pomaly vytrácajú. A s nimi odchádzajú aj staré, známe papradnianske priezviská a namiesto nich prichádzajú nové, o ktorých sme predtým ani nepočuli. Papradnianske priezviská sa však len tak nestratia, iba s mladými ľuďmi odchádzajú do všetkých kútov Slovenska, ba často aj za hranice, kde si zakladajú svoje nové rodiny. I tu platí, nič sa nestratí, len premiestni na iné miesto.

V niekoľkých ďalších príspevkoch v Polazníku chceme priblížiť najstaršie a najznámejšie papradnianske rody (ako ich popísal Štefan Meliš) a zároveň, podľa evidencie občanov Papradna ukázať, koľko rodín a ich príslušníkov z týchto rodov v Papradne v súčasnosti žije (rodinu v našich príspevkoch budú predstavovať osoby, žijúce pod jedným popisným číslom). Naším zámerom nie je zostavovať rodokmene, to by bolo náročné, len ukázať, kedy sa tieto rody v Papradne prvýkrát objavujú - spomínajú, prípadne ako široko boli rozvetvené a v ktorých gruntoch, či hoštákoch žili.

Badač

Jedným z najpozoruhodnejších rodov, či ich mien sú Badačovci. Toto priezvisko je starobylé a čisto slovenské. Dá sa predpokladať, že prvý Badač k nám prišiel z Turca. V dedinke Bodovice údajne už v 13. storočí žil zemiansky rod Bodo. V roku 1504 sa rozdelil na dve vetvy – Bodo a Bada. Príslušníci tohto rodu sa z Turca rozšírili do iných oblastí Slovenska. Niektorí sa usadi-

li v Čechách (Rostoklaty), iní v Rakúsku (Štajerský Hradec) a v Maďarsku pri Nyíregyháze. Ďalší sa usadili vo Francúzsku a v USA. Ich potomkov najdeme v Tótkomloši, Budapešti a inde. V Turci sa v minulom storočí dostali do obcí Bystrička, Felkušová a Záturčie. História tohto rodu sa zaoberá Jozef Bada z Prahy, ktorý má slovenských predkov a je členom Slovenskej genealogicko – heraldickej spoločnosti pri Matici slovenskej.

V Papradne žili Badačovci už pred rokom 1800. Boli obyčajnými poddanými a sú zapisovaní v zoznamoch večných poddaných obce Papradno i v matrikách obce. Bývali v Jakšovie hoštáku, ale aj v osade Grúnik v Komjatnom. Rozdelili sa na dve vetvy a dnes bývajú v Papradne i v Brvništi. K zmene priezviska Bada na Badač došlo asi tak, že keďže meno Bada je v Papradne netypické (mená s koncovkou „a“ sa vyskytovali len ojedinele), starí obyvatelia Papradna si jeho tvar upravili na Badač. Toto priezvisko sa v našich matrikách objavuje prvý raz v roku 1735 – Štefan a Anna

mali v roku 1735 Martina, v roku 1739 Jána v roku 1744 Štefana. Priezvisko Badač má aj variant Badačik (podľa Š. Meliša).

Z tohoto, v minulosti početného rodu v Papradne zostali tri rodiny. Na Košiaroch Mária a Emil Badač a Pod Kremnicou rodiny Ignáta Badača a Ondreja Badača. V súčasnosti žijú v Papradne štyri rodiny. Rrodina po Ignátovi Badačovci a tri rodiny po Ondrejovi Badačovci (synovia), rodina Emila Badača nemala mužského potomka. Okrem

František Balážik (1905 – 1995)

nich sú ešte v Papradne na trvalý pobyt prihlásení Lukáš Badač (syn Petry Adamčíkovej) a Eva Badačová (z Trenčianskej Teplej, č. p. 1506). Celkovo s priezviskom Badač žije dnes v Papradne 17 osôb.

Bačik

Priezvisko Bačik má u nás dlhý koreň. Už v roku 1592 sa medzi želiarmi v Papradne spomína Ján Baťa. Písmeno „t“ naši ovyvateľia vždy nahrádzali písmenom „č“, tak sa z Baťu stal Bača a neskôr Bačik. V Brvništi jeden grunt nazývajú Bačov, tam žilo asi viac Bačov – Bačíkov ako v Papradne. Prizvisko je však rozšírené po celom okolí, napr. v Sverepci, v Marikovskej doline i inde (podľa Š. Meliša).

V súčasnosti žijú v Papradne tri rodiny Bačíkovcov, spolu 11 osôb. Ak sa pozrieme hlbšie do minulosti vidíme, že ich pôvodným predkom bol Adam Bačik. Ten mal troch synov – Adama, Jozefa a Jakuba, z ktorých Adam i Jozef sa z Papradna odsťahovali. Tri rodiny, ktoré žijú dnes v Papradne, pochádzajú od Jakuba Bačika (syn, dvaja vnukovia). Adam Bačik bačúval v Koškovci na Kotelnici, syn Jakub v Medvedzí na Tomášovej.

Baculík

Meno Baculík sa prvýkrát spomína už v roku 1637, ale v Dlhom Poli. V Papradne sa toto meno objavuje tiež dávno, v roku 1770 sa spomínajú Juraj Baculík a Matúš Baculík. V roku 1855 Anton Baculík č. d. 51 a Samuel Baculík č. d. 52. Baculíkovci bývali vždy vo Vaškovie grunte, na dolnom konci obce a tam sa v roku 1874 spomína aj Anton Baculík. Tento rod žije v Papradne dodnes, ale je malý, nerozšírený (podľa Š. Meliša). V súčasnosti žijú v Papradne len dve rodiny Baculíkovcov,

s počtom 9 osôb. Pochádzajú od Štefana Baculíka, narodeného v roku 1900 (zomrel ako 88 – ročný). Rodiny založili jeho synovia Alexander a Jozef.

Balážik

Rod Baláž, Balážik, Balážovci je starý a v Papradne v minulosti aj veľmi rozšírený. Meno Baláž – Balážik vzniklo pravdepodobne od maďarského osobného mena Baláž, čiže Blažej. Meno Blažej, Baláž sa spomína už v roku 1592 v Jasenici. Baláža neskôr premenovali na Balážik a toto meno sa v Papradne zachovalo dodnes.

Podľa jednej povesti bol Baláž aj richtárom a to v časoch, keď sa ešte konali lapačky. Richtár Baláž vždy vopred varoval mladých chlapcov, aby doma nespali a ukryli sa v hore. Keď sa vojakom-lapačom nepodaril lov na mladých mužov, z pomsty odvliekli richtárovho syna. Aby richtár syna z vojny vyplatil, predal v Medvedzí horu zvanú Balážov. Horu kúpili Šušolovci a odvtedy sa volá Šušulov.

Meno Baláž možno spájať s variantom Balaša. Vieme, že Balašovci boli šľachtický rod, ktorý vlastnil niektoré hrady, od roku 1571 aj Bystrický a nejaký čas vládli i na Bytčianskom hrade. V 18. stor. postavili kaštieľ v Orlovom. V starých papradnianskych povestiach sa často spomína aj grófka Baláži-Gáborka, ktorá sa rada túlala po našich horách a k poddaným bola dobrá. Pravda, papradnianski Balážikovci nemajú s bohatými Balašovcami nič spoločné.

Prvýkrát sa s týmto menom v Papradne stretne v roku 1727, kedy sa v matrike spomína Katarína Balažka. V roku 1764 Baláž-Chovančík a v roku 1792 notarius (miestny) Juraj Balážik. V roku 1770 sú v zozname večných poddaných obce Papradno

Mária Balušíková = Vlčíková (1864 – 1948)

uvedení Juraj Balážik a Martin Balážik. V roku 1791 – 1794 sa spomínajú manželia Štefan a Katarína Balážik, tiež v roku 1795 a tu má Štefan Balážik prímene Ivanovič. Asi býval alebo pochádzal z Ivanovie gruntu. V roku 1797 sa spomínajú manželia Martin Balážik a Barbora Stech. V roku 1855 Ján Balážik č. d. 269 a v roku 1874 v Diškovie grunte František Balážik a Ján a Anna Balážik (podľa Š. Meliša).

Akokoľvek bolo meno Balážik v minulosti rozšírené, v súčasnosti žijú v Papradne len štyri rodiny, spolu 11 osôb. Všetky pochádzajú od Barnabáša Balážika, ktorého každý nevolal inak ako Barabáš alebo Mahúnik. Bačúval v Koškovci na Kotelnici. Mal dvoch synov, Františka a Ondreja. Dve rodiny – potomkovia Ondreja bývajú dnes v miestnej časti Záhrady a ďalšie dve rodiny – potomkovia Františka (narodený v roku 1905, zomrel 90 – ročný) v miestnej časti

Ondrej Balušik - Iľoš (sirota) (1863-1937)

Balušíkovci sa rýchlo rozrástli a rozvetvlili. Už v roku 1752 je zapísaný Jano Balušik ako prisažný v obecnom výbore. V roku 1770 sú v Papradne štyri početné rodiny – Ján Balušik, Štefan Balušik, Ondrej Balušik a Martin Balušik. Balušikovci získali veľkú časť Martoviech gruntu, i časti v iných gruntoch. Vždy patrili k najmajetnejším v dedine. V roku 1855 vlastní tie-

viech grunte Ján Balušik, Jozef Balušik a Juraj Balušik.

Niektorí Balušikovci sa odsťahovali do USA, päť rodín po 1. svetovej vojne do Štefánikova pri Galande a jedna do Senca. Z tohto rodu pochádza kňaz Jozef Balušik – Hevočík, ktorý pôsobil aj v susednom Štiavniku. Zomrel v roku 1995 v Rajeckej Lesnej (podľa Š. Meliša).

Rod Balušikovcov bol taký početný, že dostal viaceré prímene, či občianske prezývky – Balušik – Filúch, Balušik

– Melenec, Balušik – Hevočík, Balušik – Hevák, Balušik – Iľoš, Balušik – Ondrúlik, Balušik – Brňan, Balušik – Kúric, Balušik – Kremín, Balušik – Janák, Balušik – Tomašec a iní. Tento rod je v Papradne početný dodnes, dokonca najpočetnejší. V súčasnosti v Papradne žije 19 rodín, spolu 99 osôb. Z prezýviek sa vytratilo len meno Balušik – Kúric a Balušik-Hevák, ktorí sa odsťahovali na Dolniaky.

Pripravili

Magda a Ambro Balušikovci

Čeriepky z Podjavorníka

VIERA A JOŽO a tí ostatní...

Viera bola susedka a Jožo bol bratranec. Viera mala vždy usmievavý výraz tváre. Milý úsmev, čo ma ako chlapca mialo a nerozumel som, ako môže mať stále dobrú náladu. Jožo bol niekedy prchký a impulzívny, kto ho však poznal bližšie vedel, že pod drsnou šupkou sa skrýva dobré srdce...Naše vzťahy a kontakty síce v posledných rokoch neboli intenzívne a pravidelné, ale keď sme sa občasne náhodou stretli, vždy sme si potriasli ruku, prehodili pár slov a mali si čo povedať...Teraz ich už nejaký čas nestretávam a tie stretnutia mi chýbajú.

Sám neviem prečo, ale často na nich spomínam. Vidím ich v mojom detstve ako mladých a krásnych novomanželov, keď ruka v ruke kráčali z roboty. V tej dobe keď bývali v podnájme v našom susedstve, predtým ako dostali svoj prvý byt...Pamätám si, cestou z Papradna Podjavorník, že ako autobusár nikto tak nerezal zákruty ako Jožo, čo mi ako malému chlapcovi strašne rezalo... Obdivoval som prvé zahraničné auto po revolúcii, hádam prvé také Podjavorníkom. Ak si dobre pamätám červený Renault na tú dobu výnimočný a vôbec nie bežný... A obdivujem traktor vlastnej výroby, trhač asfaltu, nezničiteľný nezmar, čo ešte teraz funguje...

Už ich nestretávam... To, že si Vieru hore vyžiadali skôr ako by sme si predstavovali, ma neprekvapuje. Takých usmievavých ľudí tam totiž nepochybne potrebujú... Nieкто by však možno pochýboval, načo hore treba takého chlapa s drsnou šupkou ako bol Jožo. Okrem dobrého srdca možno aj nato, aby pomáhal udržať disciplínu u tých, ktorí sa nejakým spôsobom prešmykli nie celkom po zásluže...

Už ich nestretávam a tie stretnutia mi chýbajú. Žiaľ, odišli tam, odkiaľ niet návratu. Odišli skôr ako by sme chceli. Z našich mysleli a spomienok však odíšť nikdy nemôžu a zostanú tam dovtedy, pokým neodídeme my...

Nejako takto podobne si spomínam aj na ostatných bratrancov, čo odišli skôr ako by možno mali, alebo chceli...Jožko, Milan, Drahuš, Jaro sesternicin a v dávnej minulosti Vlado...So všetkými som mal priateľský vzťah a rád som ich stretal a tie stretnutia mi tiež chýbajú...

Rád spomínam aj na ďalších, možno by som mohol povedať že aj kamarátov, alebo minimálne rovesníkov, ktorí sa tiež akosi poponáhľali: Jano, Zdeno, Laco, Jano...alebo v dávnejšej minulosti Dušan... Celkom rád by som znovu počul: „Poščaj mi dvaccac korún“, alebo „Zeber pivo“, alebo „Servuuus bratranec“. A celkom rád by som počul, aj zbral, aj odzdravil... Za tie vzťahy to totiž stálo...

V mojich očiach najvyšším významením, aké si viem predstaviť pre mňa bolo, keď kedysi dávno pred rokmi Zdeno, o pár rokov starší a pre mňa prirodzená autorita, síce pri fľaške a pri štamprľke, ale na tom nezáleží, bezdôvodne, len tak, povedal mojej žene: „Jožo je dobrý, Jožo je dobrý“. Mal som vtedy taký pocit a mám ho doteraz, že viac ma nikto nikdy nepochválil a neprihrial mi polievku na tom najsprávnejšom mieste.

V mojej mysli dosť často znovu a znovu vyzdávam hold a úctu všetkým spomenutým ale aj ďalším súputníkom z Podjavorníka, obyčajným, skromným, v behu časom „bezmenným“ ľuďom, ktorí už nie sú medzi nami.

A pekné vianočné sviatky!

Jozef Trulík

Jakub Bačík

Podhúboč. Druhá rodina Balážikovcov, ktorá žila v Papradne Pod Kremnicou nezanechala mužských potomkov.

Balušík

Balušík, pôvodne Balucha bol jeden z najrozvetvenejších rodov v Papradne. Toto meno má varianty Balucha, Balúch, Balušik. Prvýkrát sa s ním stretáme v 17. storočí, ale v Lednici. Je možné, že odtiaľ sa dostalo aj k nám. Podľa povesti rod založil tulák z Moravy, ktorý prišiel do Papradna, prenocoval u Martovičov, tam sa potom aj oženil a navždy zostal v našej obci. Nazvali ho Balúchom, lebo vraj pochádzal z dediny Balucha na Morave. Podľa nášho zvyku Balucha premenovali na Balušik. Táto povest sa zrejme nezakladá na pravde.

to domy: č. d. 103 Štefan Balušik a Tomáš Balušik, č. d. 104 Adam Balušik a č. d. 107 Martin Balušik.

V roku 1874 sú v bývalých gruntoch zapísaní: v Diškoviech grunte Pavel Balušik, v Kubičkoviech grunte Adam Balušik, Zuza a Tereza, Balušik - sirota, Karol Balušik, Pavel Balušik a Pavel a Peter Balušik. V tomto grunte sa u Balušikovcov dvakrát spomína sporné dedičstvo. Jeden spor má Adam Balušik a druhý Pavel Balušik. V Hájných grunte je zapísaný Jozef Balušik, ktorý má spor aj o druhé dedičstvo, v Tomášovíech grunte Jozef Balušik a Štefan Balušik a v Ivanovíech grunte Karol Balušik Grollo. V Holienkovíech grunte majú Balušikovci dve dedičstvá, v Maruškovíech grunte je zapísaný Jozef Balušik a v Kontilovíech grunte Ján Balušik, Jozef Balušik a Juraj Balušik.

Čas tak rýchlo letí... Vivat Podžiaran!

Čas tak rýchlo letí... Tridsať rokov v živote človeka ubehne ako voda. No tridsiate výročie folklórnej skupiny sa neoslavuje až tak často. Je to niečo výnimočné a som veľmi rada, že sa môžeme niečím takým pyšiť.

Vedúcou Podžiaranu som necelé dva roky, no mám pocit, že sme spolu už strašne dlho. Neviem vám presne povedať, koľko skúšok sme za ten čas mali a koľko vystúpení, no jedno viem určite, dávajú nám silu a energiu na ostatné dni. Vaša podpora je tiež úžasná... veď sa aj hovorí, že nikto nie je doma prorokom. Ja mám ale pocit, že to v tomto prípade akosi neplatí. Teší nás vidieť toľkých ľudí na vystúpeniach. Vaša podpora je pre nás najlepšou odmenou. Veľká vďaka patrí aj nášmu starostovi a všetkým, ktorí pripravujú kultúrne akcie za ich vynaložené úsilie a tiež za finančný príspevok od obce na nové kroje.

Vidím, no hlavne počujem obrovský pokrok, ktorý sme za ten čas urobili. Pekne to povedala pani Vargicová na krajskej folklórnej súťaži: „Papradňanský folklór vstal z popola“. Aj keď mohol postúpiť v každej kategórii len jeden súťažiaci, zožali sme veľký úspech. Do celoslovenskej súťaže v Habovke postupujeme spolu s Denkou Macošincovou a s obrovskou osobnou podporou ostatných členov.

Papradňanské hlasy sú známe svojou sýtosťou, spievaním z plných pľúc, aby ich bolo počuť na všetkých bačovochoch. To sa nedá naučiť, tým musí človek žiť. Ľudia automaticky spievajú dvoj – trojhlasne. Trocha mi je ľúto, že sa pomaly vytráca hra na hudobné nástroje, ako je píšťala, drumbľa, no pevne verím, že sa opäť nájdú ľudia, ktorí sa budú venovať aj takýmto nástrojom. Naopak ma neskutočne teší záujem detí o heligónku. Vyrastajú nám tu nové a nové talenty. Samka Klabníka ste už mohli počuť na vystúpení a na Timka Kušana sa všetci veľmi tešíme. Koľko ľudí, toľko pováh. Každý niečím svojším do tej našej partie zapadá. Tak by som vám ju rada trocha opísala. Najskôr tí naši mláďzenci. **Vilko Kontil s Paľkom Máčkom** sú takí naši stošesťdesiatroční bežári. Skúška by sa nám nerátala, keby nepovedali nejaký ten svoj vtíp. **Izo Mikudík** je náš chodia-

ci papradňanský slovník a scenárista v jednej osobe. **Tónko Banínek a Jožko Klabník Kľabeň** sú nerozluční kamaráti, no s radosťou si jeden druhého doberajú. **Ferko Šibík** je s Hampom kamarát a heligónku svoju má on rád. **Janko Hároník** nás okrem krásneho spevu dobrou krúpnou babou vykrmuje, **Milan Kľúdaj** zase očiankou zásobuje. **Marcin Balušík** nás vie hlasom prekvapiť a **Tibor Jurčik** zase príbehmi zabaviť. **Paťo Kaprálik**, to je chlap jak hora. A hlas? Niečo úžasné. K týmto našim mláďzencom sa pridali už aj mladší: **Paťko Kaprálik, Tomáš Klabník a Dominik Balušík**.

A aké sú tie naše ženy? **Pavulka Ábiková, Karolka Kopúniková a Milka Gáciková** vyťahujú papradňanské trávničky z rukáva, **Darinka Hikaníková** má nádherný hlas od Boha. **Jožka Belušiková**, to je také číslo, na každú srandu sa dá nahovoriť, **Irenka Baculíková** vie krásny druhý hlas priložiť. **Hanka Beníková** má hlas ako zvon a srdiečko zo zlata. **Marta Hrebičíková** je síce veľká trémistka, no bubny sú jej poistka. **Zdenka Mituníková**, to je žieňa tiché, **Ivka Kališíková** ich zasa sprevádza na heligónke. Všetkých nás vždy poteší, keď **Betka Hanajíková** so svojimi vtípmi na javisko vykročí.

Na dievčatá je vždy radosť pozrieť, nadšením zo spievania a úsmevom vás očaria. **Maťa Grbálová** (Švecová – ak by niekto zabudol), to je dievča úžasné, ako sa hovorí do koča i do voza dobré, **Denka Macošincová** je hnacím motorom, má neskutočné hlasisko a vždy ovládne celé javisko, **Mirka Hrebičíková** všetko do sekundy naplánuje a okrem krásneho spevu aj nádherne maľuje, **Pavlička Pavli Knapová** to je speváčka a jedinečná tanečnica z Lúčnice (Podžiaranu), **Barčuška Bizubová** to je skrytý talent, už len čakáme, kedy sa naplno prejaví, **Mirka Mima Hrebičíková** si všetkých heligónkou podmanila, za ten krátky čas koľko piesní sa už naučila, **Kaja Bizubová** je z nás najmladšia, riadne šidlo s energiou na rozdávanie. Postupne sa k nám pridávajú aj dievčatá: **Lucka Kozáčíková, Kika Paulecová, Katka Zdurienčíková, Ninka Strašíková, Zuzka Nemčeková, Marika Macháčo-**

va a Veronika Balušiková.

No, čo vám poviem? Nevymenila by som ani jedného z nich. Určite sa spolu nenudíme, kým taký program ako bol na hody pripravíme. Budem veľmi rada, ak nám zachováte priazeň a budeme sa stretávať na ďalších vystúpeniach, aby sme si ešte veľakrát mohli spolu zaspievať to naše Papradno, Papradno. Toto naše perlové výročie by sme radi spolu s vami oslávili 22. júna 2013 na prvom ročníku

papradňanských slávností, na ktorom vystúpia folkloristi z Marikovskej, Štiavnickej a Papradňanskej doliny a zaspievajú aj novú spoločnú pieseň V srdci Javorníkvo. Dúfam, že sa nám podujatie podarí pripraviť, že nájdeme veľa ľudí ochotných nám pomôcť nielen organizačne, ale aj finančne.

Pokojné prežitie Vianoc a všetko dobré v novom roku želá Lenka Jandušíková a FSK Podžiaran

Kedz mi povezeme do Brna senečko

1. *Kedz mi povezeme do Brna senečko, /:zbohom tu jostávaj, zbohom tu jostávaj moje srdénečko.:/*
2. *Zbohom tu ostávaj, už od teba idzem, /:nebola si pyšná, ani vysmevačná, ešče ch tebe prídzem.:/*
3. *Kedz mi povezeme do Brna podruhé, /:zbohom tu jostávaj, zbohom tu jostávaj dzievča samodruhé.:/*

Povej vieter po doline

1. *Povej vieter po doline, moja krása len tak hyne, moja krása len tak hyne.*
2. *Moja krása aj sloboda, len tak hyne jako voda, len tak hyne jako voda.*
3. *Bielá ruža rozkvitala, mamka céru zapletala, mamka céru zapletala.*
4. *Nezapletajce ma tuho, nebudzem já vaša duho, nebudzem já vaša duho.*

Pripomeňme si niektoré povinnosti občanov voči obci a stavebnému úradu

Drobná stavba

Čo je drobná stavba : stavba, ktorá má doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe

- prízemná stavba so zastavanou plochou do 25 m² a výškou do 5 m (kôlne, drevárne, šopy, letné kuchyne, pracovne, prístrešky a pod.)
- podzemné stavby s plochou do 25 m² a hĺbkou do 3 m (pivnice, žumpy)
- oplotenie
- prípojky stavieb a pozemkov na verejné rozvodné siete a kanalizáciu

Drobné stavby povoľuje obecný úrad formou ohlásenia drobnej stavby po predložení potrebných dokladov a uhradení správneho poplatku 30 €.

V prípadoch odstránenia rôznych stavieb je tiež potrebné búracie povolenie.

Ostatné stavby ako sú stavby na bývanie, na podnikanie, studne, garáže, rôzne stavebné úpravy, prístavby, nadstavby, udržiavacie práce a podobne povoľuje spoločná úradovňa vydaním stavebného povolenia po predložení potrebných dokladov a dokumentov. Správny poplatok je vo výške od 33 €.

Ďalej chceme pripomenúť, že občania sú povinní každý rok a to do 31. januára spresniť vlastníctvo k svojim nehnuteľnostiam (pozemky aj stavby), ktoré získali dedením, darovaním, kúpením, vybudovaním nových stavieb, ale aj zbúraním, odpredaním a podobne.

Daň z nehnuteľností a miestny poplatok

Pretože od 1. 12. 2012 platí novela zákona č. 582/2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, daňová povinnosť sa oznamuje novým tlačivom Priznanie k dani z nehnuteľností a dani za psa.

Zmena oproti roku 2012 je v tom, že sa podáva čiastkové priznanie u toho daňovníka, ktorý už má podané priznanie a to len na zmeny, buď na prírastok alebo úbytok v stave nehnuteľností a tiež pri kúpe alebo úhyne psa.

Občan, ktorý nadobudne psa po 1. 1. 2013 má tiež povinnosť podať priznanie a toto sa podáva v priebehu roka – do 30 dní od dátumu nadobudnutia, alebo straty psa. Daň za psa sa v roku 2013 neplatí do 31. 1. 2013, ale spolu s daňou.

Ak majú nehnuteľnosť vo vlastníctve viacerí spolumahajitelia, priznanie podáva každý za svoj diel, alebo ak sa dohodnú, splnomocnia jedného a ten podáva priznanie v ich mene aj za ich podiely. Toto splnomocnenie treba doručiť už s podaním priznania.

K priznaniu treba priložiť aj zmluvy s lesomajiteľmi alebo súkromne hospodáriacimi roľníkmi, lebo len takto si občania môžu uplatniť odpustenie dane za pozemky, ktoré má v užívaní iný subjekt.

Poplatok za tuhý komunálny odpad sa vyrubuje na celý kalendárny rok a možnosti na uplatnenie zľavy sú uvedené vo Všeobecne záväznom nariadení. Povinnosť platiť tento poplatok vzniká občanovi dňom prihlásenia a zaniká dňom odhlásenia z trvalého alebo prechodného pobytu. Povinnosť ohlásiť vznik alebo zmenu pobytu je do 30 dní.

Daň a poplatok sú splatné do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia o vyrubení dane a poplatku.

Potvrdenie k oslobodeniu od poplatku za TKO je poplatník povinný predložiť obecnému úradu najneskôr do 31. 3. 2013.

Centrum sociálnych služieb – JAVORNÍK, Papradno

ponúka na odpredaj osobný automobil Škoda Felícia Combi 1,3 zelená metalíza, rok výroby 1996, objem 1289 cm³, palivo – benzín, najazdené 157 684 km, STK neplatná, možné aj na náhradné diely.

Záujemcovia doručia cenovú ponuku v zalepenej obálke s označením „Odpredaj automobilu“ do 27. 12. 2012 na adresu:

CSS – JAVORNÍK tel. číslo: 042/4393579
018 13 Papradno č.12 0903262757

Paralympionici v Papradne so zlatou a striebornou medailou

Olympijské hry pútajú pozornosť divákov, malých i veľkých. Nebolo tomu inak ani v tomto roku počas olympiády v Londýne. V našej MŠ škôlkari sledovali spolu s učiteľkou Zuzanou Kolkusovou aj výkony slovenských paralympionikov, statočne im držali palce, čo zvečnili aj na fotografii, ktorá sa dostala na Slovenský paralympijský výbor a cez internet do sveta. Slovenská výprava paralympionikov bola na hrách v Londýne úspešná, vrátili sa s medailami. A dvaja zo športovcov ich prišli ukázať svojim malým priaznivcom do Papradna. Alena Kánová a Rastislav Revúcky sa presvedčili o nepriemerných nástrahách v živote, ktorý sa zrazu pre človeka zmení. Jeden po autonehode, druhý po skoku do vody zostali s ťažkým zdravotným hendikepom na vozíčku. Mladí ľudia sa dokázali s prekážkami pascovať, venovať sa aj športu, nevzdávať sa. Ich úsilie je pretavené do olympijských medailí za výkony v stolnom tenise, Alenka získala bronzovú, Rastislav zlatú ako člen slovenskej reprezentácie družstiev. Do Papradna zavítali rovno v deň, keď 6. decembra roznášal po dedine darčeky Mikuláš. Aj toto bol jeden veľký darček, pre všetkých taký nezabudnuteľný.

Zuzana Kolkusová, uč. MŠ:

Stretli sme sa v kultúrnom dome, aby sme privítali vzácnu návštevu športovcov – paraolympionikov, ktorí ochotne odpovedali deťom na ich zvedavé otázky z ich života. Tento deň ukázal deťom, že byť dobrým človekom znamená byť tolerantným a naučiť sa vážiť si ľudskú jedinečnosť. Ak chceme meniť budúcnosť, mali by sme začať od našich najmenších a v súčasnosti. Ďakujeme týmto skvelým ľuďom za čas, silu a energiu pri pomáhaní iným. Poďakovanie patrí rodinám Milana Baša a Miroslava Nemčíka. Podujatie deťom rozžiarilo oči a vyčarilo krásne úsmevy.

(vp, snímky mkol)

Inzercia

* Opravujem šijacie stroje
č.t.: 4393581

* M – bar & Restaurant Papradno (KD) ponúka denné menu po 3 €, pre firmy aj s rozvozom.

Podajme si ruky alebo aby naše srdcia vážili viac

Hneď v prvých septembrových dňoch sa naša škola zapojila do plnenia projektu Zdravie a bezpečnosť v školách 2012 s podtitulom Podajme si ruky alebo aby naše srdcia vážili viac – sedem krokov k súdržnosti, tolerancii, prevencii a včasnému riešeniu prejavov problémového správania, ktorý vypracovala naša bývalá kolegyňa Bc. Iveta Meluchová. Celkové náklady na projekt sú vo výške 2400 €. Projekt bol podporený sumou 2200 € z MŠVVaŠ SR, sumou 100 € od zriaďovateľa a sumou 100 € zo ZRŠ. Boli doň zapojení žiaci 5., 7., 8. a 9. ročníka, rodičia žiakov i učitelia našej školy, s ktorými spolupracovali a odborne ich viedli psychologička PhDr. Katarína Strempeková, MUDr. Daniela Hlúšková, Mgr. Anna Konrádová a pracovníčka polície JUDr. Adela Ďurkechová.

Projekt začal výcvikom učiteľov výchovných predmetov, aby títo vedeli pracovať so žiakmi v oblastiach, na ktorý bol projekt zameraný, a to na rozvoj akceptácie, empatie, tolerancie odlišnosti.

Aktivity žiakov sa nekonali iba v školských laviciach, ale aj mimo triedy. Siedmici a deviataci v októbri navštívili Krízové centrum v Považskej Bystrici, kde mali možnosť vidieť „naživo“, ako žijú týrané matky s deťmi, ktoré tu prichýlili, pretože nemajú strechu nad hlavou, ba ani dostatok oblečenia a hračiek. Ich osudy nenechali našich žiakov ľahostajných. Rozhodli sa uskutočniť zbierku oblečenia pre tieto ženy a deti a pri príležitosti Vianoc im ho darovať. Z krízového centra sa premiestnili do Špeciálnej základnej školy internátnej, aby sa tu zoznámili so systémom vyučovania žiakov s poruchami učenia a aby sa aj tu učili vcítiť sa do života takýchto detí.

Aby naši žiaci vedeli zvládnuť agresivitu, ktorá sa veľmi často prejavuje u dnešných detí i mladých ľudí v bežnom živote, ale aj na športoviskách pri zápelení, kto je lepší, kto bude víťazom. V rámci projektu bol pre nich zorganizovaný futbalový turnaj zmiešaných družstiev rodičov a žiakov a medzitriedny stolnotenisový turnaj pod názvom Športom proti agresivite. Žiaci športovci si pochvaľovali organizáciu podujatia, hru, občerstvenie i počasie, ktoré im prišlo. Škoda, že neprišlo viac rodičov, aby ukázali svojim ratolestiam, že aj takto sa dá tráviť voľný čas s nimi, že futbal hrať vedia a že ešte stačia s dychom.

Veľmi pekným podujatím pri rozvíjaní súdržnosti bola akcia na konci septembra pod názvom Podajme si ruky – turistická vychádzka, ktorej sa zúčastnili žiaci, rodičia i učitelia. Hoci počasie bolo skúpe na slnečné lúče, predsa sa pred školou zišla skupina „turistov“ a vybrala sa na turistický pochod najskôr na farmu Anny Beníkovej, kde si oddýchli, občerstvili sa i povozili sa na koníkoch a potom pokračovali hrebeňom Štiavnického chotára smerom na Brvnište, postáli a obdivovali z vrcholu Žeravice dolinu pozdĺž rieky Papradniansky, Maníny a široké okolie. Jedlo sa minulo, nohy pobolievali,

a preto bol čas vrátiť sa. Unavení, ale spokojní a duševne oddýchnutí všetci účastníci turistickej vychádzky sa vrátili rovnakou trasou nazad do Papradna.

Ďalšou zaujímavou akciou boli priateľské bedmintonové zápasy učiteľov. Už sám názov priateľské avizuje, že nešlo o rivalitu medzi učiteľmi, ale o odreagovanie sa učiteľov od každodenných starostí a stresu, o dobrý pocit, že niečo urobili pre stmelenie kolektívu i pre svoje zdravie. Kto zvíťazil? Všetci, ktorí odohrali aspoň jeden zápas a mali úsmev na tvári.

Pred vianočnými prázdninami sa uskutočnia ešte dve pekné akcie. Jednou bude vernisáž projektov – prezentácia osvetového materiálu (plagáty) nabádajúceho žiakov k tolerancii, súdržnosti a ľudskosti. Druhou a zároveň poslednou akciou bude 21. 12. kultúrny program pri príležitosti Vianoc ako sviatkov pokoja, mieru a tolerancie v spolupráci s ŠZŠI v Považskej Bystrici pod názvom Aby naše srdcia vážili viac. V slávnostnej akadémii vystúpia žiaci našej školy i žiaci ŠZŠI s kultúrnym programom i s vlastnoručne vyrobenými srdiečkami, ktorými zaplnia jedno veľikánske srdce. Celou akadémiou budú znieť Modlitbičky veľkého slovenského básnika Milana Rúfusa. Na akadémiu srdečne pozývame aj rodičov a priateľov školy.

Veríme, že každý krok, každá akcia, ktorú absolvovali žiaci, rodičia i učitelia zanechala v ich srdciach i myšliach odkaz súdržnosti, tolerancie, lásky, šťastia, dobra, znášanlivosti a poprela v nich nenávisť, zlo, prejavy šikanovania ...

Milí žiaci, rodičia, učitelia, prichádzajú Vianoce, ktoré sú symbolom všetkého, čo sme v projekte propagovali. Nech tieto skutky a myšlienky zostanú vo vás nielen v tieto krásne sviatky, ale po celý život. Veríme, že jedným krokom k splneniu tohto prania bol aj náš projekt Podajme si ruky alebo aby naše srdcia vážili viac.

ZŠ Papradno

Vianočné zamyslenie

Priority v nás

Už len to slovo vyvoláva v nás starších spomienky na detstvo, na očakávanie toho, čo Ježiško prinesie pod stromček, na dobroty, ktoré sme celý rok nemali a na ktoré naše mamy čakali v dlhých radoch pred obchodom. Vôňa pomarančov, či mandarínok má pre mňa stále vianočnú príchut'. Potešili sme sa hračkami, bábikami, aj oblečeniu, ktoré sme v balíčku našli. A sami viete, že toho nebývalo veľa a už vôbec to neboli nákladné darčeky. Aj dnešné deti píšú Ježiškovi. Len niekedy žasnem nad ich

praniami: počítač, tablet, drahé hračky či značkové oblečenie. Je to trend doby. Všetci sme sa prispôbili a reklamné ponuky nás nabádajú: kupujte, miňajte, požičiavajte si. Ak nekúpite, ani Vianoce nebudú!

Kdesi v úzadí, ak nie úplne zabudnutý, zostal duch Vianoc. Ba odvážim sa napísať Duch Vianoc. Ten, čo tvorí ich podstatu. Boh, ktorý sa sklonil k nám a stal sa človekom. Stal sa jedným z nás! Prečo? Boh je Láska a láska sa daruje. Z nej nám chce kúsok nechať. Každý deň a stále.

Práve preto sme na Vianoce viac citlivejší a vnímavejší na lásku. Len jej musíme popri tom upratovaní, nakupovaní, pečení a práci nechať priestor. A práve Advent, ako čas očakávania, je vhodné obdobie naladiť sa na Lásku Vianoc. Naladiť sa môžeme aj starodávnym zvykom adventných ranných sv. omší – rorátov, ktoré sú u nás zaužívané. Ticho kostola osvetleného iba svetlom sviec nám dá priestor zamyslieť sa nad hodnotami v našom živote, nad prioritami v nás.

Tak zhasneme svetlo, zapálme ďalšiu sviecu na adventnom venci a vnímajme lásku aj Lásku...
(am)

V kultúrnom dome na výstave Čaro Vianoc majstrovsky zhotovovala vianočné oblátky Lýdia Lališová.

Perníky

600 g hladkej múky Špeciál
360 g práškového cukru
4 lyžice medu (izbová teplota)
4 celé vajcia
2 lyžičky perníkového korenia
2 lyžičky sódy bicarbóny

spolu spracujeme na cesto, ktoré necháme v chlade odpočívať aspoň 24 hodín. Potom rozgúľame na 0,5 cm hrúbku, vykrajujeme tvary (perníky dosť narastú), pečieme na pomastenom plechu pri strednej teplote. Potom spájame s džemom, lekvárom, polejeme tmavou čokoládou a aby boli pekné bielou čokoládou dozdobíme. Prajeme dobrú chuť!

Ako nám diviak pomohol nájst' vianočný stromček

Videli ste reklamu o vyrezávaní vianočného stromčeka a diviakovi? Určite áno. Čo ste si pomysleli? Asi – nó, komu to len mohlo napadnúť?! Také somariny! Ale neverte tomu, to nemusia byť somariny. Pozorne čítajte a urobte si úsudok.

Vlani asi v polovici decembra sme sa s dedom vybrali na stromčeky. My by sme pristali aj na umelý, ale babka – kdeže, tá nechce o tom ani počuť. Čo nám vraj bude voňať v obývačke? Ja by som povedal, že by to mohla byť hoci aj domáca klobása alebo vanilkové rožky. Ale ona nie. Tak sme sa brodili v snehu po kolená a obzerali sme stromčeky. Jeden bol prívisoký, druhý príhustý, tretí trochu vykrivený – neulahodili by sme babke ani jedným z nich. A tak sme sa dostali až na Štiavnické. Udýchaní, červení v tvári, spotení. Vtedy dedo navrhol, aby sme z kapsičky vytiahli domácu klobásu, chlieb, cibuľu a teplý lipový čaj a posilnili sa. Hľadám ešte nikdy mi tak nechutilo ako vtedy. Zabudol som aj pozerať naokolo, či sú tu pekne urastené stromčeky. A dedo tiež. Našu rozprávku s jedlom prerušil podozrivý šramot. Obzriem sa napravo – nič, obzriem sa naľavo – nič. Pomaly sa otáčam, pozerám za seba a – „Ja sa nemusím, ja už ho vidím!“ Koho, čo? No predsa diviaka. V kroví neďaleko nás. Diviak zarazene zastal, vetril – asi mu voňala klobása alebo cibuľa. Dôkladne si nás obzeral, stál a rozmýšľal. Ísť – otočiť sa? Kútikom oka som zbadal, že dedo už držal miesto fľaše s čajom sekeru v ruke a to asi prasa nezvládlo. Otočilo sa a s kvíkaním upaľovalo pomedzi stromčeky preč. Keď šramot ustal, šiel som sa presvedčiť, či je naozaj preč. Bolo. A vtedy – čuduj sa svete – som zbadal taký krásny stromček, že som za diviakom zakričal: „Ďakujeme!“

Vždy počas Vianoc, keď som sa pozrel na vyzdobený stromček v babkinej obývačke, videl som nielen symbol Vianoc, ale aj diviaka, ktorý nám ho pomohol nájsť.

Lukáš Gardian, 7. tr.

Craciun fericit!

(alebo Vianoce na rumunský spôsob)

Určite každý z nás pozná Rumunsko. Mnohí si túto krajinu vybrali ako cieľ svojej letnej dovolenky. Ale zamysleli ste sa niekedy, v čom sa líšia rumunské Vianoce od tých našich slovenských? Ako ich slávi tento balkánsky národ nám priblížili Evka a Vasil Gavrila. Vasil Gavrila je Rumun, ktorý býva v Papradne a rád sa podelil s nami o atmosféru Vianoc a zvyky vo vianočnom období v jeho rodnom Rumunsku.

Ako žiadnu inú európsku krajinu ani Rumunsko neobišla „amerikanizácia“ Vianoc spojená so Santa Clausom, sobmi, červenými čiapkami či vysvietenými obchodnými centrami, v ktorých sa pripravujú na Vianoce už od októbra. No typické rumunské Vianoce sa začínajú 20. decembra tradičnou zabíjačkovou slávnosťou. Zabíjačkové špeciality ako klobásy, tlačénka, jaternice a iné dobroty z bravčového mäsa sú neodmysliteľnou súčasťou vianočného menu.

K prípravám na slávenie vianočných sviatkov samozrejme patrí upratanie celého bytu či domu a napečenie vianočných cukrovíniok. Keď už sa celý príbytok ligoce čistotou a všade sa šíri vôňa medovníkov a vanilkových rožkov, Vianoce sa môžu začať. V tradičný 24. december, keď v slovenských domácnostiach frčí čas vianočný v plnom prúde, rumunské rodiny sa len rozbiehajú zdobením vianočného stromčeka. Nasledujúce ráno si pod ním nájdu a otvoria darčeky, ktoré im tam cez noc nechal „Mos Craciun“ (Otec Vianoc, podobný ako americký Santa Claus, či francúzsky Papa Noel). Potom sa ľudia vyberú do kostola. Rumunsko má 21,5 miliónov obyvateľov, z ktorých takmer 87 % sú príslušníci rumunskej ortodoxnej cirkvi (vetva grécko-katolíckej cirkvi), preto k prežívaniu vianočného času neodmysliteľne patrí sviatočná svätá omša, ktorej sa zúčastnia celé rodiny spoločne. Po návrate z kostola si rodiny sadajú k vianočnému obedu. Na stole nesmú chýbať sarmale (tradičné rumunské jedlo, závitky z mletého mäsa v kapustných a viničných listoch), spomínané zabíjačkové špeciality, drop (výborný mäsový koláč) a kozonak (pochúťka z kysnutého cesta podobná biskupskému chlebičku).

Podobne ako aj u nás 26. decembra ľudia zväčša navštevujú

svojich príbuzných a priateľov. Posledný deň v roku je venovaný zábave. Skupinky ľudí chodia po uliciach a zabávajú domácich, ktorí ich pozvú a pohostia.

V každej skupine je niekto prezelečený za kozu, Cigáňa, jeho ženu a veľmoža. Je to veľmi obľúbený zvyk rozšírený hlavne medzi mládežou. Prvého januára môžete stretnúť malé deti so špeciálnou palicou ozdobenou kvetmi (sorkova), ktoré rozhadzujú ryžu a vinšujú všetkým šťastný a veselý nový rok.

Vianočné obdobie sa končí 6. januára. V Rumunsku sa vtedy slávi sviatok Svätého Jána, počas ktorého kňazi hodia do vody (do rieky, dokonca aj do mora) kríž a mladí, silní muži za ním oddane skočia a vylovia ho. K rumunským vianočným zvykom patrí tiež koledovanie, pri ktorom deti chodia z domu do domu s vianočnou hviezdou a spevom kolied želajú pokojné a milostiplné sviatky.

Zaujímavou tradíciou je divadlo, v ktorom vystupujú medvede. Samozrejme nie živé, ale ľudia odetí do medvedej kože alebo v kostýme medveďa. Za zvukov bubnov a spevu tancujú a predvádzajú rôzne zábavné kúsky.

Recept na drop

1 kg bravčovej pečienky, 1 kg prerasteného bravčového mäsa, 200 g bravčovej masti, zväzok čerstvej cibuľky, 2 cibule, 2 veľké strúčiky cesnaku, kôpor, petržlenová vňať, 1vajce, mleté čierne korenie, soľ.

Pečienku a mäso uvaríme a po vychladnutí pomelieme mäsovým mlynčekom najemno. Prídáme bravčovú masť, na drobno pokrájanú čerstvú cibuľku, kôpor, petržlenovú vňať, pretlačený cesnak, vajce, podľa chuti korenia a soli a na oleji orestovanú pokrájanú cibuľu. Všetko dobre premiešame, dáme na vymastený plech a upečieme v rúre.

Evka a Vasil Gavrila

Kto bol svätý Silvester?

Posledný deň v roku nesie meno svätého pápeža Silvestra. Tak ako je jeho sviatok zatienený koncoročnými a novoročnými oslavami, bolo aj jeho účinkovanie na začiatku 4. storočia v tieni vlády Konštantína Veľkého. Na pápežský stolec sa Silvester I. dostal v roku 314, rok po Konštatínovom Milánskom edikte, ktorým bola kresťanom udelená náboženská sloboda. Jeho pôsobením ako pápeža sa teda začal rozkvet cirkvi. V spolupráci s cisárom postavil štyri slávne rímske baziliky zasvätené svätému Jánovi, Petrovi, Pavlovi a Vavrincovi. Silvester I. zomrel roku 335 a stal sa prvým, koho cirkev začala uctievať ako svätého nie pre mučenie, ale pre takzvané vyznávačstvo. Pre veriacich bol vzorom múdrosti, horlivosti, láskavosti k blíznym a miernosti k hriešnikom.

S úsmevom

Syn donesie domov vysvedčenie. Otec naň hľadá a neveriaci krúti hlavou. Samé štvorky. Keď začne odopínať remeň, syn sa bráni: Ty sa hneváš, že nosím štvorky. A moja sestra môže?

Povzdychne si jeden bezdomovec: Komunisti nám nedovolili ani žobrať. Žobreme len vďaka demokracii.

Na spoved' príde žena, ktorá hovorí, že má hriešne myšlienky. „Keď sa vyzlečiem, pozriem do zrkadla, myslím si, že som krásna a zvodná“. Farár kukne na ženu a hovorí: „To nie je hriech, to je omyl“.

Keď Boh stvoril muža, slúbil ženám, že dobrého a ideálneho manžela nájdú na zemi na každom rohu. A potom urobil Zem guľatú.

K preplnenej električke príde študentka a ironicky sa pýta vodiča: „Už je tá archa Noemova plná?“ Vodič odpovedá: „Podľa len dnu, ešte nám osol chýba“.

*Keď vonku zvoní zvončeky a ľudia kradnú stromčeky,
keď v Tesco kapra kúpiš a doma nože brúsiš,
keď punč ti oči zligoce, sú tu opäť Vianoce.*

Našiel som...

Jeden veriaci sa spovedal, že našiel meštek s peniazmi.

„A nevieš či je?“ pýtal sa ho farár.
„Veru neviem páňko môj.“

„Keď nevieš, tak sa v nedeľu postav do kostolných dverí a hovor: „Našiel som peniažky.“

Ak sa dakto prihlási, kto ich stratil musíš mu ich vrátiť, lebo by to bol hriech nechať si cudzí majetok.“

„A čo páňko ak sa k tým peniazkom nikto neprihlási?“
Farár ho poučil.

„Ak sa k tomu mešcu s peniazmi nebude nikto hlásiť môžeš si ich nechať a hriechu mať nebudeš.“
Potom prišla nedeľa. Ľudia sa valili kostolnými dvermi do kostola na omšu. Nálezca sa postavil do dverí a stále kričal.

„Našiel som peniažky, našiel som peniažky.“

Lenže, ako to kričal!
Našiel som hovoril hlasite, ale slovo peniažky tichučko, iba tak pošepky pre seba. Nie div, že ľudia, čo vchádzali dnu počuli iba tieto slová:

Našiel som, našiel som našiel som ... našiel som.

Ak sa ho niekto spýtal.
„No čože si našiel?“ odpovedal nahlas „Koziu riti“

A potom aj ďalej vykrikoval hlasite „našiel som“ a potichu šuškal „peniažky“.

Ľudia prešli, ale nikto sa neprihlásil. Nuž veru tomu chytrákovi celý meštek s peniazkami ostal a ani hriechy sa ho nechytili.

Štefan Meliš

Kariéra

Dažde, páľava lebo tuhé mrazy, to obyčajne človeka nepokazí. Ale neprimeraný spoločenský post, pekná ženička hotový v dome skvost.

Tomu sa hovorí, že to je už iná káva, z toho sa mnohým mužom zatočí hlava.

Tiež nečakané množstvo peňazí človeka veľmi často pokazí.

Pri nečakanej zmene politickej klímy za výnosnými funkciami mnohým tečú sliny.

Vidina domov nosenia veľkých výplat núti mnohých nečakane prevrátiť kabát.

To prevracanie kabátov postrehnú aj iní, čo už majú plné zuby lopoty a driny.

Keby všetkým prevracačom prášili kabáty poctivo, ani pracherov by v krajine nestačilo.

Mišo Franák

Podivné mená v Križovci

Križovec je jedna malá dolinka v Papradne. Je úzka, zvierajú ju dva zalesnené kopce. Z jednej strany kopec Dúbrava a ešte ďalej na chotári marikovskom kopec Tisová.

Ktovie, možno tu kedysi i tisy rástli a preto sa tak nazýva. Z úzkého náručia kopcami zúženého výtka kdesi spod Tisovej potok križovský a tečie popri malej osade drevených domčekov. Táto osada ako aj celá dolinka bola pokrstená na Križovec.

Raz jeden inžinier z Bystrice prišiel do našej obce a chcel si zakresliť parcele roličiek do mapy v tejto polohe. V dedine mu poradili, aby išiel poľnou cestou podľa potoka a tá že ho zavedie na hľadané miesto.

Šiel inžinier, šiel a to pravé miesto našiel. Hoci vedel, že je to ono, ešte sa chcel niekoho spýtať. No tu kde nikto, tam nikto, živého človečička nevidel. Tak si tam sadol na medzu do zelenej trávy. Čakal, že sa niekto objaví. A ani dlho nečakal.

Od osady Križovec, kde bývali Jožinkovci, kráča žena. Biely batôžtek na pleciah, záponka, rukávce. Po domácky oblečená. Cestou prišla až k sediacemu inžinierovi. Ten ju pozdravil a hneď ju aj poprosil, aby mu pomohla identifikovať tam pri ceste ležiacu roličku.

Žena bola ochotná. Inžinier si vytiahol mapu a hneď sa spýtal.

„Čia je táto prvá roľa? Ako sa volá?“
„To je Pičuríkovo.“

Inžinier si to na mape zapísal. „A druhá roľa vedľa tejto?“
„To je Kokocíkovo.“

A inžinier si aj to zapísal na svojej mape. „Teraz to tretie.“
„To je Prdzíkovo.“

„A ďalšia parcela?“
„To je Zakakanovo.“

„A tá vedľa nej?“
„To je zase Zarsalíkovo.“

Inžinier sa zarazil. Pozrel na mapu s poznačenými menami a potom sa zadíval na babku, že či si z neho tá baba jedna posmech nerobí. Tá akoby nič mu ďalej vysvetľuje. „A ešte tam ďalej, za tým lieštinom, to už nevidieť. Tam je tiež roľa a to je Seríkovo.“

Inžinier jej skočil do reči. „Dost' už babka, to stačí. Ďakujem vám. Už som si mapu pokazil. Veď je to tu dolina samých posraných.“

Babka sa pomaly brala dolu cestou k dedine, ale ešte nezabudla pozdraviť. „No teda s Pánom Bohom sa tu majte, mladý pán, keď ma už nepotrebuje.“

A cupkala v krpčekoch po žltej cestnej hline a po kamení. Inžinier si znova sadol na medzu a čakal na ďalšieho informátora o názvoch a majiteľoch týchto rolí. Ktovie či sa dočkal lepšieho?

Štefan Meliš

Školské ihrisko má nové osvetlenie

V novembri sa na ihrisku ZŠ Papradno vybudovalo nové osvetlenie hokejbalového ihriska, ktoré bude slúžiť k využitiu ihriska na športové aktivity aj vo večerných hodinách. Na ihrisku bolo osadených 14 halogénových reflektorov. Všetky práce urobili svojpomocne členovia Hokejbalového klubu Papradno za výdatnej finančnej či inej pomoci sponzorov.

Klub ďakuje obci Papradno, ZŠ Papradno, Jánovi Levčíkovi, Antonovi Fortuníkovi, Petrovi Bundzíkovi, Martinovi a Tomášovi Balušíkovcom, Mariánovi Turičíkovi, J. Matošincovi a všetkým ostatným, ktorí sa akoukoľvek formou podieľali na realizácii tohto projektu. Dúfajme len, že sa toto dielo nestane terčom vandalov a bude slúžiť k rozvoju športu v našej obci.

Hokejbalový klub Papradno

Návšteva u susedov

Naši susedia z Veľkých Karlovíc pozvali v októbri turistov obce Papradno na otvorenie rozhľadne Miloňová v nadmorskej výške 846 m. Rozhľadňa sa hrdo sa týči do výšky 25 metrov. Je z nej pekný výhľad na Javorníky. Moraviani našich turistov milo privítali a pohostili. Pekný slnečný deň, spev a harmonika dotvorili príjemnú atmosféru spoločného stretnutia.

(ga)

Nie sme smutní z pribúdajúcich rokov

Koncom júna sa desať členov Jednoty dôchodcov Slovenska Papradno zúčastnilo V. krajských športových hier v Novej Dubnici. Pre súťažiacich organizátori vybrali také disciplíny, ktoré na svoj vek mohli absolvovať (streľba, hod na kôš a sieť, hod granátom a plnou loptou, hod váľkom a pod.). Súťažilo 198 seniorov zo 7 okresov, okres Považská Bystrica skončil na 3. mieste. Naši členovia získali 5 medailí, sú to títo najzdatnejší:

Prvé a druhé miesto získal Stanislav Šramčík za hod plnou loptou a hod granátom na cieľ, Ľubica Šramčíková zvíťazila v streľbe zo vzduchovky, Božena Beníková skončila druhá v hode loptičkou na cieľ, Tonka Španihelová tretia v hode plnou loptou.

Čas beží neuveriteľne rýchlo, opäť je tu obdobie, keď bilancujeme. Nedá sa vymenovať všetko, tak aspoň to najdôležitejšie. V apríli a novembri sa na kúpeľno-relaxačnom pobyte malo dobre 16 členov. Blahodárne pôsobenie liečivej vody využili seniori aj pri návštevách termyálneho kúpaliska v Malých Bieliciach v priebehu roku šesťkrát. Ani turistika nám nie je cudzia, užili sme si jej v Tatranských Matliaroch, niektorí navštívili aj talianske či rakúske Alpy. Rok sme uzavreli pri vianočnej kapustnici, koláčikoch a vínku. Spomenuli sme si aj na tých, ktorí podporujú našu pestrou činnosť: obecné zastupiteľstvo, J. Levčík a Macošinec a patrí im veľká vďaka.

Mária Umrianová

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č.315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@cs-spapradno.sk, Ing. Anna Miniariková, Ing.Magdaléna Balušíková, Ambro Balušík, e-mail: papradno@papradno.sk . **Príprava pre tlač:** Ing. Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolené Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.